

N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 23 januari 1890, kl. 1 e. m.

Memorial med den till innevarande Riksdag af fullmäktige i riksgäldskontoret afgifna berättelse.

Statsutskottet, som fått emottaga den af fullmäktige i riksgäldskontoret, enligt 73 § af det för detta verk senast utfärdade reglemente, till Riksdagen afgifna berättelse angående riksgäldskontorets ställning och förvaltning för den tid, som förflutit, sedan fullmäktiges berättelse till senaste Riksdag afgafs, får härmed till Riksdagens kännedom aflemna samma berättelse med tillkännagifvande, att utskottet framdeles under Riksdagens lopp skall afgifva utlåtande om riksgäldskontorets styrelse och förvaltning under den tid berättelsen omfattar.

Stockholm den 23 januari 1890.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Fullmäktiges i riksgäldskontoret berättelse till 1890 års Riksdag.

Enligt § 73 af det vid sistlidne års riksdag för riksgäldskontoret utfärdade reglemente åligger det fullmäktige i nämnda kontor att till innevarande års Riksdag afgifva berättelse för den tid, som förflutit, sedan fullmäktiges berättelse till 1889 års Riksdag afgafs, hvilket fullmäktige härmed gå att fullgöra.

Som riksgäldskontorets hufvudbok för år 1889 ännu ej kunnat till fullo afslutas, få fullmäktige erinra, att en del i denna berättelse förekommande siffror vid bokslutet kunna komma att undergå någon förändring.

Riksgäldskontorets skulder.

(1889 års reglemente §§ 2 och 3.)

Enligt riksgäldskontorets hufvudbok för år 1888 utgjordes kontorets skulder vid nämnda års slut af:
oguldna kapitalbeloppet af 1860, 1872, 1875, 1878, 1880, 1886, 1887 och 1888 års fonderade

lån	kr. 264,893,335: 92.
depositioner.....	„ 151,014: —
samt diverse skulder	„ 1,093,076: 02.

Summa skulder vid 1888 års slut kr. 266,137,425: 94.

Den <i>fonderade</i> skulden har, på sätt här nedan kommer att närmare visas, under år 1889 minskats genom dels amortering dels konvertering å tillhopa	kr. 24,641,700: —
men ökats genom försäljning af obligationer å tillhopa	„ 18,661,611: 11.

i följd hvaraf denna skuld i dess helhet under året minskats med

kr. 5,980,088: 89.

Då den fonderade skulden vid årets början, såsom ofvan nämnts, uppgick till.....	kr. 264,893,335: 92.
och under året minskats med nyssnämnda ...	„ 5,980,088: 89,
utgjorde alltså den fonderade skulden vid 1889 års slut	kr. 258,913,247: 03.
<i>Depositionerna</i> (gamla fem-procent-lånet och Göta kanals reparationsfond) hafva under året ej undergått någon förändring och utgöra fortfarande	„ 151,014: —
<i>Diverse skulder</i> hafva, på sätt bilagan till denna berättelse i detalj utvisar — hufvudsakligen genom öfverlemnande från statskontoret till riksgäldskontoret af kassabehållningar till förvaltning — ökats med 2,393,402 kronor 89 öre till	„ 3,486,478: 91.
Summa skulder vid 1889 års slut (de inom linien förda icke beräknade).....	kr. 262,550,739: 94.
Då skulderna vid årets början, såsom ofvan nämnts, utgjorde	kr. 266,137,425: 94
och vid årets slut.....	„ 262,550,739: 94,
hafva alltså riksgäldskontorets samtliga skulder under år 1889 till beloppet minskats med	kr. 3,586,686: —
För bedömande af riksgäldskontorets verkliga skuldsumma bör från beloppet af kontorets skulder vid 1889 års slut	kr. 262,550,739: 94.
afdragas beloppet af kontorets vid samma tid egande fordringar och öfriga tillgångar	„ 63,891,357: 83,
hvar efter återstår en skuld af	kr. 198,659,382: 11.
Motsvarande belopp vid årets början utgjorde	„ 198,623,033: 38.
hvadan riksgäldskontorets skulder under år 1889 ökats med	kr. 36,348: 73.
Riksgäldskontorets <i>inom linien balanserade skulder</i> hafva under år 1889 ej undergått någon förändring. De utgöra 11,254,314 kronor 4 öre.	

1889 års ränte- och amorteringsanslag för de fonderade lånen hafva utgjort:

för 1860 års premielån	kronor	293,000: —
„ 1872 „ lån	„	842,758: —
		<hr/>
Transport kronor		1,135,758: —

	Transport kronor	1,135,758: —	
för 1875 års lån	1,761,528: 96.	
” 1878 ” ”	934,089: 86.	
” 1880 ” ”	5,597,460: —	
” 1886 ” ”	1,872,191: 36.	
” 1887 ” ”	515,845: 64.	
” 1888 ” ”	666,666: 67.	12,483,540: 49.
” amortering å statsskulden i dess helhet	kr. 71,111: 11.	
		<u>Summa kronor</u>	<u>12,554,651: 60.</u>

Genom dels fortsatta annuitetsbetalningar i enlighet med fastställda amorteringsplaner, dels konvertering och dels försäljning af obligationer, har riksgäldskontorets kapitalskuld för de fonderade lånen under år 1889 undergått följande förändringar:

	Kronor.	Kronor.	Kronor.
1860 års premielån, upptaget mot obligationer å 2,400,000 thaler, bokförda till 2,000,000 thaler, har amorterats med	140,000: —		
och derigenom minskats till			1,172,222: 22.
1872 års lån mot 4 procent obligationer å 24,000,000 rdr har amorterats med	473,000: —		
och till hela sitt återstående belopp konverterats med		18,014,900: —	
1875 års 4½ procent-lån, bestående af tre emissioner, en å 20,250,000 riksmark, en å 18,000,000 riksmark, en å likaledes 18,000,000 riksmark, af hvilken sistnämnda tredje emission obligationer dock endast utlemnats till belopp af 3,241,800 riksmark, har amorterats med	224,800: —		
till			34,642,400: —
	Transport	837,800: —	18,014,900: —
			35,814,622: 22.

	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Transport	837,800: —	18,014,900: —	35,814,622: 22.
1878 års 4 procent lån å 1,500,000 pund sterling eller 37,650,000 francs, hvaraf amorterats	245,886: 40.		
och konverterats		4,294,113: 60,	
har derigenom nedgått till			16,921,124: 80.
1880 års 4 procent lån, hvaraf utfärdats tre emis- sioner, hvar och en å 39,930,000 kronor, mot- svarande 2,200,000 pund sterling eller 55,440,000 francs eller 44,880,000 riksmark, har amorterats med	1,089,000: —		
och derigenom minskats till			112,167,000: —
1886 års 3½ procent lån å 72,000,000 kronor eller 81,000,000 riksmark, der- af vid 1889 års början var emitteradt ett be- lopp af 48,000,000 kro- nor, har amorterats med	160,000: —		
men genom försäljning un- der året af obligationer till ett ytterligare belopp af 2,222,222 kronor 22 öre har skulden för detta lån ökats till			49,793,333: 34.
Vidare hafva 1887 års från innehafvarens sida ouppsägbara 3,6 procent obligationer, hvaraf vid 1889 års början var emitte- radt ett belopp af 10,000,000 kronor, under året försålts till ett ytterligare belopp af 7,550,500 kronor, hvari- genom skulden för detta lån uppgått till			17,550,500: —
Transport	2,332,686: 40.	22,309,013: 60.	232,246,580: 36.

	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Transport	2,332,686: 40.	22,309,013: 60.	232,245,580: 36.
Slutligen har af 1888 års likaledes från obligationsinnehafvarnes sida uppsägbara 3 procent lån å 26,666,666 $\frac{2}{3}$ kronor, motsvarande 30,000,000 riksmark eller 1,470,000 pund sterl. eller 37,020,000 francs, hvaraf vid 1889 års början var emitteradt ett belopp af 17,777,777 kronor 78 öre, under året remitterats återstående beloppet 8,888,888 kronor 89 öre, hvarigenom skulden för detta lån uppgått till			26,666,666: 67.
Riksgäldskontorets kapital-skuld för de fonderade länen, som sålunda under år 1889 amorterats med	2,332,686: 40.		
och hvaraf under samma år konverterats		22,309,013: 60.	
uppgick alltså vid 1889 års slut, såsom ofvan nämnts, till			258,913,247: 03.

Från den nu uppgifna skulden för de fonderade länen böra dock afdragas dessa låns amortissementsfonders behållningar, vid 1889 års slut utgörande 2,204,057 kronor 95 öre.

Förutom ofvan uppgifna amortering hafva under år 1889 behörigen annullerats de obligationer, hvilkas belopp, enligt fastställda amorteringsplaner och verkställda utlottningar, fallit å de vid amorteringstiden icke utlemnade andelar af 1875 års låns tredje emission och af 1886 års lån, utgörande för 1875 års låns tredje emission 79,200 riksmark och för 1886 års lån 69,000 riksmark.

Derefter återstående beloppet af osålda, icke utlottade obligationer af 1875 års låns tredje emission utgör 13,782,000 riksmark och af 1886 års lån 24,261,000 riksmark.

De fonderade, ännu icke infriade lånen, hafva under tiden till 1889 års slut amorterats med följande belopp, nemligen:

1860 års lån mot premieobligationer	kronor	4,161,111:	11.
1875 " "	"	2,088,266:	67.
1878 " "	"	1,719,207:	20.
1880 " "	"	6,579,375:	—
1886 " "	"	428,888:	89.

eller tillhopa kronor 14,976,848: 87.

Härtill bör dock läggas beloppet af den amortering, som egt rum å de numera konverterade lånen af åren 1855, 1858, 1860, 1861, 1864, 1866, 1868, 1870, 1872 och 1876, hvilken amortering utgör 29,358,862 kronor 67 öre, så att hela den hittills å den fonderade statsskulden verkställda amortering uppgår till 44,335,711 kronor 54 öre.

Utom här ofvan specificerade skulder å tillhopa 258,913,247 kronor 3 öre hade riksgäldskontoret vid 1889 års slut följande *räntebärande* skulder, nemligen:

det så kallade gamla 5 procent lånet	kronor	10,125:	—
samt Göta kanals mot 5 procent ränta innestående reparationsfond	"	140,889:	—
	kronor	151,014:	—

Riksgäldskontorets fordringar och öfriga tillgångar.

(1889 års reglemente §§ 4—6.)

Vid slutet af år 1888 utgjorde dessa fordringar och tillgångar (de inom linien förda oberäknade)

..... kronor	67,514,392:	56.	
Under år 1889 hafva de minskats med	"	3,623,034:	73.
och utgjorde således vid 1889 års slut	kronor	63,891,357:	83.

Då det utdrag af riksgäldskontorets räkenskaper, hvilket fullmäktige såsom vanligt fogat vid denna berättelse, för hvarje särskild post utvisar förändringen med dessa fordringar och tillgångar, få fullmäktige, beträffande detaljerna häraf, hänvisa till samma räkenskapsutdrag och här endast erinra, att minskningen hufvudsakligast härrör deraf, att riksgäldskontorets genom obligationsförsäljning år 1888 uppkomna tillgodohafvande och inkomster, hvilka dels ej omedelbart behöft indragas, utan fått mot ränta utestå, dels kunnat användas till sådana

utgifter, som grundlagt motsvarande fordringar, under nästlidna år till riksgäldskontoret inbetalts.

Af till betalning förfallna annuiteter å de från riksgäldskontoret till kanal- och jernvägsanläggningars utförande utgifna lån hafva nedan nämnda belopp ännu ej af vederbörande till riksgäldskontoret guldits å följande lån, nemligen:

För segelleds öppnande från Hattefura vid Venern till sjön Stora Lee.

Å detta lån, primitivt 800,000 kronor, skulle vid slutet af hvardera åren 1887—1889 inbetalts en annuitet af 5 procent eller 40,000 kronor, tillsammans kronor 120,000: —
 deraf har hittills endast inbetalts å 1887 års annuitet ,, 5,549: 67,
 så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör... ,, 114,450: 33.
 (Vid 1888 års slut utgjorde då förfallna fordran kronor 128,378: 33.)

För utsträckning af Kinda bätled.

Utaf 1885—1889 årens annuiteter, utgörande för hvardera året 21,875 kronor eller tillsammans kronor 109,375: —,
 har i slutet af sistlidne december inbetalts i af-
 räkning å 1885 års annuitet ,, 792: 48.
 och återstår såsom kapitalafbetalning oliqviderade kronor 108,582: 52.
 (Vid 1888 års slut utgjorde då förfallna fordran kronor 98,584: 24.)

Lånet utbetalades under åren 1865—1870 med tillsammans ,, 437,500: —

För anläggning af jernväg från Herrljunga öfver Venersborg till Uddevalla.

Utaf den vid 1889 års slut förfallna annuitet, motsvarande 5 procent å lånesumman, 3,240,000 kronor, eller kronor 162,000: —
 inbetalades den 30 sistlidne december ,, 62,000: —
 och utgör riksgäldskontorets förfallna fordran kronor 100,000: —
 med 6 procent öfverränta, tills likvid sker.

För jernvägsanläggning mellan Vislanda och Bolmen.

Å de vid 1885—1889 årens slut förfallna annuiteter å lånet 785,000 kronor, motsvarande 5 $\frac{1}{2}$ procent för åren 1885 och 1886 eller kronor 86,350: —
 och 5 procent för åren 1887—1889 eller ,, 117,750: —
 Kronor 204,100: —

inbetalades senast den 2 november 1886 i af-
räkning å 1885 års annuitet..... kronor 10,682: 50.
och utgör således riksgäldskontorets förfallna fordran kronor 193,417: 50.
med 6 procent öfverränta, tills liquid sker.

Den vid 1889 års slut upplupna öfverräntan
uppgick till kronor 23,634: 84.
Riksgäldskontorets förfallna fordran vid 1888
års slut utgjorde kronor 154,167: 50.

För jernvägsanläggning mellan Hultsfred och Vestervik.

Den vid sistlidet års slut förfallna annuitet för detta lån eller 5
procent å primitivt 1,750,000 kronor ... kronor 87,500: —
har ännu icke blifvit liquiderad, och skall öfverränta å 6 procent från
innevarande års början derå liquideras.

För jernvägsanläggning mellan Visby och Hemse.

Å detta lån, primitivt 500,000 kronor, har 1889 års annuitet,
motsvarande 5 procent eller..... kronor 25,000: —
icke blifvit inbetald jemte 6 procent öfverränta från detta års början.

För jernvägsanläggning mellan Lenna och Norrtelje.

Å detta lån, som beviljats till ett belopp af 750,000 kronor,
hvaraf endast utbetalts 746,197 kronor 94 öre, skulle å de utgifna olika
låneandelarne 4 $\frac{1}{2}$ procent ränta inbetalas, nemligen:

under år 1887	kronor 18,000: —	
„ „ 1888	„ 33,578: 91.	51,578: 91.
„ „ 1889 kapitalafbetalning och ränta	„ 35,661: 66.	
och den 1 januari 1890 annuitet	„ 37,309: 90.	72,971: 56.

Kronor 124,550: 47.

hvilka inbetalningar hittills icke blifvit verkställda.

Den vid 1889 års slut debiterade öfverränta å 6 procent upp-
gick till kronor 9,196: 83.

Hvad slutligen angår bergslagernas jernvägsaktiebolags af riks-
gäldskontoret uppköpta obligationer som efter afdrag af denna dag till
inlösen förfallna, utlottade obligationer å rdr
102,600 utgöra nominelt kronor 6,093,900: —

har räntan å 5 procent icke betalts för tiden från den 15 oktober 1885.

Vid sistlidet års slut utbalanserades en räntefordran af kronor 1,641,133: 10.

Riksgäldskontorets *inom linien balanserade* tillgångar hafva under år 1889 ej undergått någon förändring. De utgöra 11,195,000 kronor.

Återstoden af det vid 1877 års riksdag *Oscarshamns stad* till förbättrande af dess hamn beviljade lån å 80,000 kronor, eller 69,159 kronor 78 öre, har staden jemte derå upplupen ränta i maj månad sistlidna år till riksgäldskontoret inbetalt, och har det sålunda influtna kapitalbeloppet gått i afräkning å det belopp, riksgäldskontoret bemyndigats att för statens räkning upplåna.

Af de från *jernvägshypoteksfonden* utlemnade lån, ursprungligen utgörande 7,864,000 kronor, hafva under år 1889 kapitalafbetalningar å sammanlagdt 854,900 kronor till fonden influtit. Fondens fordringar utgöra för närvarande i kapital 1,928,400 kronor.

Till utbetalning från riksgäldskontoret anvisade statsutgifter.

(1889 års reglemente §§ 7—17.)

Det till fortsättning af arbetena å *stambanan genom öfre Norrland* för år 1889 på riksgäldskontoret anvisade anslag af 500,000 kronor har styrelsen för statens jernvägstrafik den 15 juni nämnda år i riksgäldskontoret lyftat.

Af det till enahanda ändamål å riksgäldskontoret anvisade anslag för innevarande år har ännu ej något utbetalts.

Till inköp af Hudiksvalls jernvägsaktiebolags *jernväg mellan Hudiksvall och Näsvisen*, dess ombyggnad till bredspårig samt utsträckande till norra stambanan vid Ljusdal och förseende med rörlig materiel beviljade 1885 års Riksdag, förutom eftergift af en riksgäldskontorets fordran hos nämnda bolag å 185,677 kronor 97 öre, ett anslag af 4,623,300 kronor, att utgå med 2,000,000 kronor år 1886, med 2,350,300 kronor år 1887 och 273,000 kronor år 1888.

Anslagsbeloppen för åren 1886 och 1888 samt 1,999,489 kronor 82 öre af anslaget för år 1887 anvisades att utbetalas till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, som ock i riksgäldskontoret lyftat dessa belopp. Återstående 350,810 kronor 18 öre af anslaget för år 1887 skulle enligt Riksdagens beslut utgå till jernvägsaktiebolaget sålunda, att staten den 31 december 1887 till bolaget betalte dels mot erhållande af bolagets oguldna, i jernvägen intecknade obligationer ett deremot svarande belopp, beräknadt till 105,624 kronor 7 öre, dels ock ytterligare 245,186 kronor 11 öre.

Sistnämnda belopp har af riksgäldskontoret till bolaget, i mån af fullgjorda præstanda, utbetalts med 200,000 kronor i februari månad år 1888, 35,186 kronor 11 öre i juli månad år 1888 och 10,000 kronor under januari månad år 1889. Af återstående här ofvan omnämnda 105,624 kronor 7 öre hafva endast utbetalts 100,000 kronor, nemligen 95,000 kronor i april och 3,000 kronor i september 1888 samt 500 kronor i januari, 1,000 kronor i augusti och 500 kronor i september år 1889; hvaremot 5,624 kronor 7 öre af den vid 1887 års slut förfallna köpeskillingen i riksgäldskontoret innestå, enär bolaget ännu ej till riksgäldskontoret aflemnat de i jernvägen intecknade obligationer, hvilkas erhållande utgör vilkoret för sistnämnda belopp utfående.

Likaså innestå ännu i riksgäldskontoret 730 kronor 31 öre af köpeskillingen, 4,000,000 kronor, för den enligt 1879 års Riksdags beslut inköpta *Hallsberg—Motala—Mjölby* jernväg.

Af de 5,000,000 kronor, hvilka 1881 års Riksdag stälde till Kongl. Maj:ts förfogande till *låneunderstöd för enskilda jernvägar*, att utgå under åren 1882—1886, innestå ännu i riksgäldskontoret 3,802 kronor 6 öre af det Lenna—Norrtelje jernvägsaktiebolag beviljade lån.

Likaledes till *låneunderstöd för enskilda jernvägar* beviljade 1886 års Riksdag en lånefond af 5,000,000 kronor, att utgå under fem år från och med år 1887 med 1,000,000 kronor årligen. Denna fond har af Kongl. Maj:t sålunda disponerats, att deraf tilldelats:

Skara—Kinnekulle—Venerns jernvägsaktiebolag	kronor	324,000: —
Svartelfs jernvägsaktiebolag	„	341,000: —
Halmstad—Bolmens jernvägsaktiebolag	„	824,915: —
Mellersta Blekinge jernvägsaktiebolag	„	1,120,250: —
Fogelsta—Vadstena—Ödeshögs jernvägsaktiebolag	„	300,000: —
Falu—Rättviks jernvägsaktiebolag	kronor	850,000: —

Transport kronor 2,910,165: —

	Transport kronor	2,910,165: —
hvilket lån bolaget dock sedermera för Kongl. Maj:t anmält sig icke vara i tillfälle mottaga.		
Mora—Venerns jernvägsaktiebolag	„	1,000,000: —
Vittsjö—Hessleholms jernvägsaktiebolag	„	kronor 410,000: —
hvilket belopp Kongl. Maj:t dock sedermera, i sammanhang med bolaget beviljadt tillstånd till minskning af den i kostnadsförslaget för jernvägen upptagna rullande materielen, nedsatt till		
	„	404,000: —
Mariestad—Kinnekulle jernvägsaktiebolag	„	305,000: —
För anläggning af jernväg från Klippans station å Helsingborgs—Hessleholms jernväg förbi Ljungby hed till Röstånga by		
	„	290,000: —
Skymnäs—Munkfors jernvägsaktiebolag	„	90,835: —
	Summa kronor	5,000,000: —

Af dessa lån har riksgäldskontoret hittills utbetalt:		
åt Skara—Kinnekulle—Venerns jernvägsaktiebolag	„	324,000: —
„ Svartelfs jernvägsaktiebolag	„	227,333: —
„ Halmstad—Bolmens jernvägsaktiebolag	„	549,943: —
„ Mellersta Blekinge jernvägsaktiebolag	„	1,073,595: —
„ Fogelsta—Vadstena—Ödeshögs jernvägsaktiebolag	„	300,000: —
„ Mora—Venerns jernvägsaktiebolag	„	189,835: —
och åt Mariestad—Kinnekulle jernvägsaktiebolag	„	175,000: —
	Summa kronor	2,839,706: —

Riksdagen beviljade år 1884 åt *Mellersta Hallands jernvägsaktiebolag* ett lån af 1,550,000 kronor att utgå med en tredjedel under hvardera af åren 1884, 1885 och 1886. Häraf hafva under år 1885 i två särskilda poster lyftats 1,033,332 kronor och i september månad sistlidna år återstoden, 516,668 kronor.

Af det lån å 2,068,000 kronor, som 1886 års Riksdag beviljade *Göteborgs—Hallands jernvägsaktiebolag*, att utgå med ena hälften under år 1887 och med andra hälften under år 1888, lyftades i riksgäldskontoret 1,034,000 kronor under år 1887 och återstående hälften i maj månad sistlidna år.

Till betäckande af anvisningar å den af 1883 års Riksdag beslutade *odlingslånefonden* hafva erforderliga fyllnadsbelopp för åren 1885 med 503,839 kronor 34 öre, 1886 med 824,315 kronor 26 öre och 1887 med 821,695 kronor 47 öre af riksgäldskontoret till statskontoret inbetalts. Härförutom har för år 1888 anvisats ett fyllnadsbelopp af 525,505 kronor 84 öre, hvaraf dock ännu icke något blifvit lyftadt.

Den ränta, statskontoret har att för ifrågavarande försträckningar godtgöra riksgäldskontoret, är tills vidare bestämd till fyra procent för år.

Det af nästlidna års Riksdag till utgående från riksgäldskontoret under innevarande år beviljade lån å 200,000 kronor till ny *reglering af Umeå stad* inestår ännu i riksgäldskontoret.

Med statsregleringen gemenskap egande utgifter.

Kassaförstärkning åt statskontoret.

(1889 års reglemente § 18.)

På grund af kongl. brefvet den 14 juni 1888 har statskontoret hos riksgäldskontoret lyftat kassaförstärkning med 3,000,000 kronor, hvaraf utbetalts i juni månad 1,500,000 kronor och i september likaledes 1,500,000 kronor. Vidare har statskontoret, på grund af kongl. brefvet den 21 juni 1889, för enahanda ändamål i juni månad lyftat 1,000,000 kronor.

Samtliga dessa belopp, tillhopa utgörande 4,000,000 kronor, har statskontoret till riksgäldskontoret på det sätt återbetalt, att

i november 1888 erlades	kronor 1,000,000: —
och i oktober 1889.....	„ 3,000,000: —
	<hr/>
	Summa kronor 4,000,000: —

På riksgäldskontoret anvisade kreditiv.

(1889 års reglemente §§ 19—22.)

Någon lyftning af berörda kreditiv har under den tid, denna berättelse omfattar, icke egt rum.

**Af statskontoret till riksgäldskontoret för förvaltning öfverlemnade
kassabehållningar.**

(1889 års reglemente § 37.)

Under år 1889 har statskontoret till riksgäldskontoret för förvaltning öfverlemnat kassabehållningar till följande belopp, nemligen:

i november månad	kronor	1,450,000: —
i december ,, 	,,	1,000,000: —
Summa kronor		2,450,000: —

Häraf har riksgäldskontoret under innevarande månad till statskontoret återbetalt..... ,, 1,450,000: —
 hvarefter fortfarande i riksgäldskontoret innestå ,, 1,000,000: —
 som levererats mot återbetalningsskyldighet en månad efter uppsägning.

Af statskontoret till riksgäldskontoret utbetalta, i riksstaten uppförda anslag.

(1889 års reglemente §§ 38 och 39.)

Till bestridande af *riksdags-, kyrkomötes- och revisionskostnader, aflöningar, annuiteter och räntor* har riksgäldskontoret för 1889 under samma år fått från statskontoret mottaga 11,094,400 kronor nemligen

i januari månad	kronor	1,200,000: —
„ februari ,, 	,,	2,000,000: —
„ mars ,, 	,,	2,300,000: —
„ april ,, 	,,	1,000,000: —
„ maj ,, 	,,	500,000: —
„ juni ,, 	,,	1,000,000: —
„ augusti ,, 	,,	2,000,000: —
„ september ,, 	,,	1,094,400: —
Summa kronor		11,094,400: —

Af enahanda anslag för innevarande år har statskontoret under denna månad till riksgäldskontoret levererat 1,200,000 kronor.

Sedan det af 1888 års Riksdag *Luleå stad* beviljade tomtregleringslån å 100,000 kronor i februari månad sistlidna år i riksgäldskontoret lyftats, har nämnda lånebelopp i december månad samma år blifvit riksgäldskontoret af statskontoret ersatt.

Riksdagskostnader.

(1889 års reglemente § 23.)

Enligt till 1889 års slut sig sträckande redovisning för verkställda utbetalningar till bestridande af kostnader för samma års riksdag hafva dessa uppgått till 524,088 kronor 55 öre, nemligen:

arfvoden och resekostnadsersättningar för Andra kammarens ledamöter	kronor	282,374:	29
arfvoden och traktamenten för kansli- och vaktbetjening	„	125,347:	03
trycknings- och häftningskostnader	„	88,417:	27
diverse utgifter	„	27,949:	96
	Summa kronor	524,088:	55.

Riksgäldskontorets inkomster och kassaräkning.

(1889 års reglemente §§ 34—46.)

De under år 1889 till riksgäldskontorets kassaräkning influtna medel, behållningen vid årets början 2,215,539 kronor 48 öre oberäkнад, hafva uppgått till

..... kronor	56,293,390:	69
Samma räknings utgifter under året hafva utgjort	„	56,927,406: 71
utvisande dessa summor en omsättning under år 1889 å riksgäldskontorets kassaräkning af	„	113,220,797: 40

För beskaffenheten och beloppet af de förnämsta bland dessa utgifter är å behöriga ställen i denna berättelse redogjort.

De hufvudsakligaste <i>inkomstposterna</i> hafva utgjorts af:		
kapital- och ränteinbetalningar å till vissa bestämda föremål utgifna lån	kronor	2,492,001: 16
inbetalning af tills vidare förräntade medel jemte ränta derå	„	1,865,121: —
af statskontoret återbetald kassaförstärkning	„	3,000,000: —
af statskontoret till riksgäldskontoret för förvaltning öfverlemnade kassabehållningar ...	„	2,450,000: —

af statskontoret levererad till riksdags-, kyrkomötes- och revisionskostnader, aflönningar, annuiteter och räntor			
för år 1888	kronor	46,338:	62
,, ,, 1889	,,	11,094,400: —	,, 11,140,738: 62
valuta för sålda 3½ procent obligationer af år 1886			,, 2,255,597: 53
valuta för sålda 3.6 procent obligationer af år 1887			,, 7,632,247: 61
indragen valuta för sålda 3 procent obligationer af år 1888			,, 14,868,244: 65
godtgörelse af liquidations- och amortisementsfonderna för genom byte mot obligationer af 1887 års statslån verkställd inlösen af obligationer af 1872 års statslån			,, 4,242,500: —

Riksgäldskontorets utlåning.

(1889 års reglemente § 44.)

I enlighet med Riksdagens föreskrift hafva, i den mån behållningarna och riksgäldskontorets utgifter sådant medgifvit, riksgäldskontorets tillgångar gjorts räntebärande. Sådant har dock under år 1889, likasom under nästföregående två år, endast i ringa mån kunnat ega rum, så att i ifrågavarande hänseende utlemnats, från riksgäldskontorets kassaräkning 4,261,000 kronor och från liquidations- och amortisementsfondernas kassaräkning 250,000 kronor; och utgjorde de vid 1889 års slut utestående, tills vidare förräntade medlen, i kapital:

från riksgäldskontorets kassaräkning utlemnade:

mot reverser och depositionsbevis	kronor	3,950,000: —
,, uppköpta obligationer	,,	570,750: —
	Summa kronor	4,520,750: —

från liquidations- och amortisementsfonderna utlemnade:

mot uppköpta obligationer	kronor	2,001,958: 17
---------------------------------	--------	---------------

Den genom riksgäldskontorets ifrågavarande lånerörelse för år 1889 uppkomna vinst utgör:

för riksgäldskontoret	kronor	65,593: 88
„ liquidations- och amortisementsfonderna	„	88,219: 39
	Summa kronor	153,813: 27

Riksgäldskontorets upplåning.

Då under juni månad sistlidna år en upplåning visade sig nödvändig för anskaffande af medel till nära förestående utgifter, träffade fullmäktige med Sveriges riksbank aftal derom, att riksbanken skulle tillhandahålla riksgäldskontoret, mot tre och en fjerdedels procent årlig ränta, ett belopp af 3,000,000 kronor att i mån af behof i riksbanken lyftas med minst 500,000 kronor för hvarje särskild gång samt återbetalas efter en månads förutgången uppsägning, dock med rätt för riksgäldskontoret att när som helst utan uppsägning återbetala större eller mindre del af de lyftade beloppen.

Med begagnande af detta aftal har riksgäldskontoret i riksbanken den 1 juli lyftat 1,500,000 kronor, hvilket belopp redan den 15 i samma månad återbetaltes.

Af den ineliggande osålda andelen af 1886 års 3 $\frac{1}{2}$ procent statslån hafva fullmäktige under mars och april månader sistlidna år till pari kurs försålt obligationer å 2,500,000 Riksmark eller 2,222,222 kronor 22 öre.

Sedan fullmäktige under januari månad år 1889 beslutat utfärda en andra emission å 10,000,000 kronor af 1887 års från obligationsinnehafvarnes sida ouppsägbara 3,6 proc. statslån, afseende bland annat att bereda svenske innehafvare af obligationer, tillhörande 1872 års till återbetalning den 30 mars 1889 uppsagda 4 procent lån, tillfälle att i utbyte mot dessa erhålla ett annat svenskt statspapper, hafva dylika 1887 års 3,6 proc. obligationer af andra emissionen *dels* under mars och april månader till pari kurs utlemnats till belopp af sammanlagdt 4,291,000 kronor, deraf 4,242,500 kronor gått i utbyte mot obligationer af 1872 års lån, *dels ock* till kurs af 100 $\frac{3}{4}$ procent försålt, under återstående delen af året till nominelt belopp af 3,259,500 kronor och under innevarande år till nominelt belopp af 25,000 kronor, i följd hvaraf denna dag återstår osåldt ett belopp af 2,424,500 kronor.

Den sålunda omförmälda upplåning mot obligationer af 1886 och 1887 års lån har helt och hållet skett inom landet.

I sammanhang med redogörelse för verkställd upplåning få full-
Bih. till Riksd. Prot. 1890. 4 Saml. 1 Afd. 1 Häft.

mäktige meddela, att jernvägshypoteksfonden af sin skuld till riksgäldskontoret återbetalt i kapital, under år 1889, 878,688 kronor 81 öre och under innevarande månad 43,405 kronor 5 öre, med hvilka återbetalningars sammanräknade belopp, 922,093 kronor 86 öre, den eljest erforderliga och medgifna upplåningen alltså, enligt gifna bestämmelser, minskats.

Enligt hvad fullmäktige i sin den 22 januari 1889 till Riksdagen afgifna berättelse anført, blef, med anledning af det af 1888 års Riksdag åt fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret gemensamt lemnade uppdraget i fråga om de byggnader för riksdagen m. m. och riksbanken, som Riksdagen beslutit skola uppföras å Helgeandsholmen, den 24 maj 1888 utsedd en komité — den s. k. riksdagshuskomitén, — åt hvilken fullmäktige efter hand uppdragit utförandet eller beredandet af de flesta bland de åtgärder, som påkallats i och för verkställigheten af Riksdagens beslut i frågan.

Ledamöter i denna komité voro från början och äro fortfarande: af *bankofullmäktige* herrar Törnebladh och L. Ö. Larsson samt af *riks-gäldsfullmäktige* herrar Sederholm och Wersäll, hvarjemte med dem i egenskap af sakkunnige adjungerats herrar generaldirektören C. G. Beijer, Friherre B. A. Leijonhufvud och öfverintendenten Helgo Zettervall, hvilka alla fortfarande deltaga i komiténs arbeten.

Öfver sin verksamhet, sedan omförmälda 1889 års berättelse afgafs, har komitén i en till fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret stäld berättelse medelat uppgift; och då fullmäktige i och för kännedom om de ärenden, som hos fullmäktige behandlats med anledning af det dem gifna uppdraget beträffande riksdags- och riksbankshusen, kunna hänvisa till de i komiténs berättelse meddelade faktiska uppgifter om dessa ärendens gång och förlopp, få fullmäktige här meddela samma berättelse:

»Till herrar fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret.

I de berättelser, herrar fullmäktige afgifvit till stats- och bankoutskotten vid 1889 års riksdag, finnes införd en af riksdagshuskomitén lemnad redogörelse för dess åtgärder under 1888 samt under 1889 till den 19 januari. Enligt denna redogörelse hafva de komitén intill nämnda dag lemnade uppdragen sammanfattats i följande punkter.

1:o) undersökningar af tomt och grund å Helgeandsholmen samt upprättandet af situationsplaner öfver densamma, äfvensom åstadkommandet af annan erforderlig utredning ifråga om byggnadsplatsen;

2:o) uppgörandet af förslag till program för pristäflan till uppförande af de båda byggnaderna för Riksdagen m. m. och riksbanken, som i Riksdagens skrivelser den 11 och 12 maj 1888 omförmälas; samt

3:o) inledande af underhandlingar med bazarbolaget angående förvärfvande, enligt Riksdagens beslut, för statens räkning af bazarbyggnaden vid Norrebro.

Hvad först vidkommer de undersökningar och andra arbeten, som i punkten 1:o) antydts, har i en vid komiténs redogörelse den 19 januari 1889 fogad, af herrar generaldirektören Beijer och komiténs ingenjörbiträde kapten Alb. Amundson afgifven berättelse redogjorts för de till den 15 januari s. å. utförda arbetena, hvarjemte för deras fullföljande under 1889 uppstälts program af hufvudsakligt innehåll:

komplettering af de påbörjade förarbetena;

upprättandet af borrningsprofiler och vattensektioner;

utarbetandet af arbetsritningar för kajer, landfästen, husgrunder m. m., allt i den mån tillhörande arbeten kunde ega rum före husbyggnadernas definitiva bestämmande.

I hvad mån nämnda program hittills genomförts framgår af bilagda redogörelse, som omfattar tiden intill början af sistlidne november månad. Denna redogörelse, jemförd med den i början af 1889 afgifna, lemnar tillförlitliga upplysningar om byggnadsplatsens lämplighet för det afsedda ändamålet.

Beträffande det enligt punkten 2:o) här ofvan komitéen lemnade uppdraget i fråga om program för pristäflan angående de nya riksdags- och riksbankshusen är i den berättelse, som år 1889 till herrar fullmäktige afgifvits, meddeladt, huru detta uppdrag fullbordats. Sedan dess har pristäflingen egt rum och den af herrar fullmäktige tillsatta prisnämnden den 19 november 1889 afgifvit sitt utlåtande. Af det samma framgår, hurusom nämnden af 14 inkomna täflingsförslag med pris utmärkt 5 samt beslutit inköp af 4 förslag. Den till pris och inköp anvisade summan uppgick till sammanlagdt 26,000 kronor, men då den okände författaren till det med 2:dra priset å 5,000 kronor belönade täflingsförslaget ännu icke uttagit sitt pris samt af den anvisade inköpssumman 1,000 kronor icke disponerats, har ett belopp af tillsammans 6,000 kronor för närvarande icke kommit till användning. Af de 9 täflingsförslag, till hvilka såsom prisbelönda eller inköpta, herrar fullmäktige förvärfvat eganderätten, kan, enligt hvad prisnämndens utlåtande gifver vid handen, intet, åtminstone icke utan väsentlig omarbetning, läggas till grund för byggnadernas utförande. Komitéen är ock, enligt derutinnan lemnadt uppdrag, för närvarande sysselsatt med uppgörande af förslag till eskissplaner för båda byggnaderna; och

hafva dessa arbeten, hvilka utföras och ledas af komiténs adjungerade ledamot herr öfverintendenten Zettervall, så fortskridit, att antagligt är, att eskissplanerna skola kunna föreläggas herrar fullmäktige till granskning inom den närmaste framtiden. Af de utkast, som redan nu utarbetats, framgår tydligt, hurusom det för byggnaderna afsedda utrymmet å holmen väl medgifver dessas utförande i hufvudsaklig öfverensstämmelse med programmet, och det utan att i någon mån den gräns behöfver öfverskridas, som ur skönhets synpunkt ansetts böra bestämmas för byggnadernas förläggande. Det har jemväl visat sig, att den ursprungligen beräknade höjden å bankbyggnaden kan väsentligen minskas så, att densamma blott behöfver innehålla tre våningar i stället för fyra; en anordning, hvarigenom byggnadskomplexens yttre utseende skulle komma att högst betydligt vinna.

Såsom af 1889 års redogörelse framgår, hade de med anledning af det komiténs derutinnan gifna, i punkten 3:o här ofvan antydda, uppdraget att med det s. k. bazarbolaget inleda underhandlingar om förvärfvande af bazarbyggnaden vid Norrbro på hösten 1888 af uppgifven anledning af komiténs afbrutits. Dessa underhandlingar hade förts mellan komiténs och bolagets särskilda delegerade och den fråga, som hufvudsakligen föranledde deras nedläggande för tillfället var den af bolagets delegerade framställda och vidhållna fordran, att bolaget skulle utan någon slags afgift få disponera bazarbyggnaden icke allenast till den 1 oktober 1894 utan derutöver ända till dess rifning af byggnaden blefve oundgänglig i och för byggnadsarbetena å Helgeandsholmen. Köpeskillingen, om hvars belopp, 250,000 kronor, någon meningsskiljaktighet icke rådde, skulle erläggas senast den 2 januari 1889.

Vid den extra bolagsstämma med delegarne i bolaget, som hölls den 3 januari samma år, beslöt stämman för sin del att såsom vilkor för bazarbyggnadens afträdande till staten uppställa följande fordringar: att bolaget år 1889 erhöle en lösesumma af 250,000 kronor och att bolaget minst till den 1 oktober 1894 finge utan afgift disponera byggnaden.

De sålunda af bolaget formulerade vilkoren innefattade vid jemförelse med de anspråk, som af bolagets delegerade uppstälts, eftergifter derutinnan, att dels tiden för köpeskillingens erläggande förlängts med ungefär ett år, dels bolagets fordran på dispositionsrätt öfver byggnaden i sjelfva verket inskränkts till den 1 oktober 1894.

Genom ifrågavarande af *bolaget*, och således icke endast af dess förut och närmast för ett annat ändamål utsedde delegerade, fattade beslut, hade frågan kommit i förändradt läge, hvilket måste föranleda komiténs att ånyo upptaga densamma till pröfning. Komiténs kunde

nemligen icke undgå att för sig söka klargöra följden deraf, att bolagets anbud, hvilket för detsamma ej kunde vara bindande längre än till utgången af 1889, singe förfalla, hvilket måste blifva förhållandet, om detsamma utan vidare lemnades åsido. Härvid kommo följande förhållanden i betraktande: att, enligt inhemtade upplysningar från öfverståthållareembetet för uppboresärenden, bolaget i hyror för lägenheter i bazarbyggnaden uppbure 31,500 kronor, att å de 25 aktierna i bolaget årligen under en följd af år utdelats 25,000 kronor, motsvarande 25 procent å aktiekapitalet eller 10 procent å den fordrade köpskillingen; att flera förhållanden gjorde det sannolikt, att, om bolagets anbud icke antoges, vilkoren för köpet framdeles skulle skärpas; samt att, enligt beräkningar angående tiden för hofstallbyggnadens fullbordande och deraf betingad möjlighet att med kraft utföra byggnaderna å Helgeandsholmen, den af bolaget ifrågasatta dispositionsrätten öfver bazarbyggnaden till den 1 oktober 1894 kunde medgifvas utan någon olägenhet eller hinder för de blifvande arbetena å uppförande af riksdags- och riksbankshusen. För öfrigt måste komitén med afseende på affattningen af 1837 års kongl. bref, som grundlägger bolagets rätt till bazarbyggnadstomten, finna det åtminstone tvifvelaktigt, huruvida bolaget genom expropriation skulle kunna tvingas att afstå från byggnaden. Med hänsyn till alla dessa omständigheter gjorde komitén i början af november månad 1889 framställning hos herrar fullmäktige, att komitén måtte bemyndigas afsluta aftal med bazarbolaget om bazarbyggnadens förvärfvande på de vilkor, som bolaget uppställt.

Detta ärende behandlades hos herrar fullmäktige första gången den 7 sistlidne november, men saken kom ej då till slutligt afgörande. Herrar fullmäktige funno nämligen att, som Riksdagen för inköp af bazarbyggnaden samt vid Norrebro belägna till tvättinrättning för det kongl. hofvet förr begagnade hvalfvet anvisat 280,000 kronor, det borde först utredas, hvilket belopp kunde erfordras för förvärfvande af ifrågasvarande hvalf. Under de med anledning häraf med riksmarskalks-embetet inledda underhandlingarna i ämnet meddelades bland annat, att för nämnda hvalf, hvilket skulle få tillträdas 6 månader efter derom framställd begäran, fordrades en lösesumma af 10,000 kronor.

Efter inhemtande häraf och då alltså den summa, som blifvit anvisad för förvärfvande af både bazarbyggnaden och hvalfvet vid Norrebro med 20,000 kronor öfversteg det belopp, som i verkligheten komme att för dem båda åtgå, och i betraktande jemväl af öfriga i saken förekomna omständigheter funno herrar fullmäktige den 5 sistlidne december godt bemyndiga komitén att med bazarbolaget afsluta det ifrågasatta aftalet, hvarjemte i sammanhang dermed åt komitén upp-

drogs att framdeles träffa slutlig uppgörelse med ståthållareembetet å Stockholms slott angående förvärfvande af tvättinrättningshvalfvet.

På grund häraf har den 19 december 1889 kontrakt underskrifvits angående köp af bazarbyggnaden och köpskillingen blef den 27 i samma månad betald.

En afskrift af kontraktet bifogas denna redogörelse.

Sedan Kongl. Maj:t under år 1889 i hufvudsak fastställt ritningar till nytt hofstall och byggnadschef för detsamma antagits, är ett af de viktigaste hindren för disposition inom behöflig tid af den för riksdags- och riksbankshusen bestämda byggnadsplatsen undanröjdt.

Hvad angår ritningar till dessa senare byggnader är komitén, såsom redan nämnts, för närvarande sysselsatt att utarbete eskissplaner, hvarefter återstår att låta uppgöra fasadritningar. Huruvida för åstadkommande af sådana någon ytterligare pristäflan bör anordnas eller ritningarna på annat sätt kunna lämpligen anskaffas, kan för närvarande icke bedömas.

Beträffande komiténs utgifter har i den redogörelse, som afgafs den 19 januari 1889 lemnats uppgift å dessa under 1888 och intill nämnda dag sistlidna år. En sammanfattning af komiténs samtliga inkomster och utgifter under hela året 1889 meddelas här.

Hvad först beträffar inkomsterna har komitén under året erhållit förskott och andra anvisningar af herrar fullmäktige till sammanlagdt belopp af

kronor 322,230: 92

Utgifterna åter hafva afsett följande hufvudsakliga ändamål:

Aflöningar och arvoden till prisnämndens ledamöter m. fl.	kronor	14,636: 70
Öfriga omkostnader för prisnämnden	„	3,202: 69
Utbetalda pris för täflingsritningar samt inköp af sådana.....	„	20,000 —
Återbetalning till byggnadsfonden.....	„	6,363: 30
Förskott för grundundersökningar m. m. å Helgeands- holmen	„	12,124: 44
Komiténs utgifter för programmets tryckning, annonsering, täflingsritningarnas exponerande, skrifter, materialier, lyse, postafgifter m. m.....	„	3,790: 70
Aflöningar och arvoden	„	5,734: —

Transport kronor 65,851: 83

	Transport kronor	65,851: 83
Köpeskillingen för bazarbyggnaden	„	250,000: —
Behållning till 1890, innestående å folioräkning.....	„	6,379: 09
	Summa kronor	322,230: 92

Under tiden från detta års början till denna dag har komitén ytterligare utgifvit förskott till komiténs ingenjörbiträde	„	1,500: —
ersättning till honom för utlägg	„	1,461: 58
diverse utgifter	„	7: 36
	Summa kronor	2,968: 94

hvidan komiténs behållning denna dag utgör „ 3,410: 15
Samtliga utgifter grunda sig på eller hafva godkänts enligt herrar
fullmäktiges protokoll den 31 oktober och 11 december 1888 samt den
7 november och 5 december 1889.

Stockholm den 20 januari 1890.

På riksdagshuskomiténs vägnar:
R. TÖRNEBLADH.

C. R. Troilius.»

Den i denna berättelse åberopade särskilda redogörelse är så
lydande:

»Till Riksdagshuskomitén.

Öfver de arbeten, som till dato under 1889 äro utförda för de
blifvande riksdags- och riksbanksbyggnaderna å Helgeandsholmen, har
undertecknad härmed äran till herrar komiterade afgifva rapport.

Dessa arbeten hafva bestått af:

- 1:o) *Afvägning och profiluppritning af olika vattennivåer i Norrström och
Stallkanalen under vexlande vattenstånd;*
- 2:o) *Upprättande af borrhingsprofiler;*
- 3:o) *Komplettering och aptering af förutvarande materiel och anskaffande
af ny;*
- 4:o) *Nedslagning och uppdragning af profpålar.*

1:o) *Afvägning och profiluppritning af olika vattennivåer i Norrström och Stallkanalen under vexlande vattenstånd.*

Från innevarande års början och till midten af sistlidne augusti hafva, med några få undantag dagliga höjdoobservationer blifvit verkställda på hvar hundra fot af vattenytan i de båda på ömse sidor om Helgeandsholmen varande strömfårorna. Resultatet af dessa observationer föreligger nu i uppstuckna höjdkartor, utvisande vattenytans olika profiler under vexlande vattenstånd.

Samtidigt härmed hafva äfven hastighetsmätningar i strömmen företagits för att med tillhjälp af förut upprättade sektioner kunna uträkna den vattenmassa, som Mälaren vid olika vattenflöden och under skilda höjdförhållanden mellan Mälaren och Saltsjön afbördar sig.

Den stora oregelbundenheten i dessa vattenvariationer torde emellertid göra det nödvändigt att försätta observationerna under nästa år för att genom flera medelvärden blifva i tillfälle att noggrannare beräkna den ändring i vattenståndet, som vid olika regleringsprojekt af Helgeandsholmens stränder möjligen kan komma att uppstå.

2:o) *Upprättande af borrhingsprofiler.*

De under 1888 verkställda djupborrningarne hafva blifvit kompletterade genom så kallade profborrhål, hvarvid profver af grunden upptagits från olika djup, för att utröna, huruvida ett vid djupborrningen anträffadt lerlager var af lösare beskaffenhet och större utsträckning.

Med anledning af dessa borrhingar hafva grundsektioner på 40 fots afstånd från hvarandra blifvit upprättade och försedda med särskilda färger för olika aflagringar, allt efter som grunden bestått af lösare utfyllningar, lera, sand, grus eller s. k. pinnmo.

De sålunda vunna resultaten jäfva emellertid ej den förut uttalade åsigten om grundens beskaffenhet.

3:o) *Komplettering och aptering af förutvarande materiel och anskaffande af ny.*

I den förra året inköpta pråmen har under försommaren det beställda maskineriet till ångpålkran blifvit fullständigt insatt och inklädt, äfvensom en större, omkring 50 fot hög kran på densamma upprest. Derjemte ha tvenne nästan nya pråmar för särdeles godt pris blifvit

inköpte från Karlskrona. De äro närmast afsedda för transporter vid det blifvande kaj- och bropålningsarbetet, men hafva redan nu måst anskaffas i och för propålarnes uppdragning.

För den pågående propålningen har det varit nödvändigt upphandla en del pålvirke äfvensom jernkettingar och block, hvilka materialier dock äfven för det blifvande permanentarbetet äro behöffiga.

4:o) *Nedslagning och uppdragning af propålar.*

Redan i 1888 års arbetsberättelse är omnämndt, att de till ett antal af omkring 20,000 erforderliga grundpålarne komma att få betydligt vexlande längder, och som de längsta pålarne både äro dyra och svåra att anskaffa, har det varit magtpåliggande att genom propålning uttröna såväl pål-dimensioner som pål-grund.

En sådan försökspålning jemte påluppdragning har därför under sommaren företagits och pågår ännu.

Pålarne, som varit jernskodde, hafva alla nedslagits några fot i den på sektionsprofilerna som fast betecknade undergrunden och hafva vid uppdragandet visat sig till större delen vara hela, om ock något splittrade. Ett mindre antal åter har på omkring 30 fots djup under botten blifvit alldeles söndertrasade, så att endast öfre delen vid uppdragandet medföljt.

Hufvudresultatet af den gjorda propålningen utvisar, att pålarne ej gerna utan att förstöras kunna neddrivas längre än till den på de upprättade profilerna som fast undergrund betecknade linien, en gräns som ock för de tillämnade byggnaderna torde vara fullt betryggande, då det visat sig, att jernskodda pålar i nämnda grundlager ej nedtränga mer än ett par linier för hejarslag med c:a 10 fots fallhöjd.

Med ledning af den nu vunna erfarenheten komma under närmaste tid sådana detaljritningar för kajmur, landfästen och undergrund att uppgöras, som, oberoende af kajernas mer eller mindre framskjutna läge, nu låta sig bestämma, hvarjemte de förut omnämnda vattenobservationerna komma att under vintern och våren fullföljas.

Utgiftskontot för arbete och materialier har från årets början och till närvarande tid utgjort 8,484 kronor och 46 öre, hvaraf på material-

inköp belöper sig 4,566 kronor och 67 öre, som i framtiden kommer byggnadskontot till godo.

Stockholm den 6 november 1889.

CARL G. BEIJER.

Alb. Amundson.»

Det i berättelsen omförmälda kontrakt angående inköp af bazarbyggnaden är af följande innehåll:

“Kontrakt.

Sedan 1888 års Riksdag, enligt dess skrivelser till Konungen af den 11 maj, till fullmäktige i riksbanken af samma dag och till fullmäktige i riksgäldskontoret af den 12 maj 1888, beslutit att för inrymmande af Riksdagen, riksgäldskontoret och justitieombudsmans-expeditionen samt af riksbanken tvänne skilda byggnader må uppföras å vestra delen af Helgeandsholmen, och i sammanhang härmed anvisat medel till en byggnadsfond, från hvilken borde utgå, bland annat, medel till inlösen af bazarbyggnaden å Norrbro, samt efter det Kongl. Maj:ts medelst nådigt bref den 22 juni 1888 till Riksdagens ofvanberörda beslut i de delar, desamma erfordrade Kongl. Maj:ts bifall, lemnat sitt godkännande, endast med undantag för en särskild åtgärd, hvarom i detta kontrakt ej är fråga, och som förklarats skola bero på framtida pröfning, så är mellan *fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret* genom riksdagshuskomitén enligt särskildt bemyndigande, å ena sidan köpare, samt *det på grund af kongl. brefvet den 17 oktober 1837 för uppförandet af en butikbyggnad å Helgeandsholmen bildade bolag* enligt bolagets beslut vid extra bolagsstämma den 3 januari 1889 genom bolagets styrelse, å andra sidan säljare, följande aftal träffadt:

I:o.

Bolaget upplåter och försäljer till fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret för svenska statens räkning butikbyggnaden vid Norrbro, med allt, löst och fast, som till densamma hörer och af bolaget eges, mot en köpskilling af tvåhundrafemtio tusen (250,000) kronor; och inbegripes i denna upplåtelse jemväl den rätt bolaget eger till sjelfva tomten.

Köpskillingen erlägges den 27 december 1889.

Byggnaden får af bolaget utan afgift till köparne disponeras till den 1 oktober 1894, intill hvilken dag bolaget eger till annan uthyra byggnaden i dess helhet eller delar af densamma.

2:o.

När den enligt punkten 1:o här ofvan bestämda tiden för den bolaget förbehållna dispositionsrättens bestånd med den 30 september 1894 gått till ända, skall byggnaden i befintligt skick afträdas och öfverlemnas till fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret eller deras befullmäktigade ombud; och åligger det bolaget ansvara därför, att alla lägenheteter i byggnaden då äro disponibla, och att således alla angående lägenheterna i densamma uppgjorda hyreskontrakt vid nämnda tid upphört att gälla, på det att, när helst bemälda fullmäktige finna sådant nödigt, rifning af byggnaden må kunna verkställas eller densamma eljest i och för de å Helgeandsholmen förestående arbetena för uppförande af nya riksdags- och riksbanksbyggnader användas.

Skulle bolaget icke fullgöra hvad bolaget enligt denna punkt åtagit sig, åligger det bolaget att ersätta all den kostnad och skada, som deraf kunna tillskyndas köparne; och dessa senare äro berättigade att genast låta från byggnaden och dess nyttjande skilja bolaget eller lägenhetsinnehafvare i byggnaden; allt på bolagets bekostnad.

3:o.

Det åligger bolaget att bekosta alla under tiden till den 1 oktober 1894 ifrågakommande reparationer å eller inom byggnaden, så att köparne helt och hållet fritagas från alla dermed förenade kostnader och åtgärder.

Skulle under den tid, bolaget tillförsäkrats rättighet att disponera byggnaden, densamma skadas af inträffad brand eller annan olycka af större eller mindre omfattning, äro köparne frikallade från all skyldighet att iståndsätta byggnaden och att ersätta bolaget eller dess rättsinnehafvare eller hyresgäster i byggnaden den förlust eller kostnad, som af dylik brandskada eller olycka kan förorsakas, utan åligger det bolaget att iståndsätta byggnaden, om bolaget det önskar.

Köparne, hvilka jemväl i öfrigt fritagas från alla förpligtelser gent emot lägenhetsinnehafvare eller andra, som med bolaget slutit aftal angående byggnaden eller delar af densamma, medgifva deremot, att

bolaget må intill den 1 oktober 1894 för bolagets räkning och på dess egen bekostnad brandförsäkra byggnaden och att uppbära möjligen utfallande brandskadeersättning utan skyldighet för bolaget att till köparne redovisa större eller mindre del af sådan ersättning.

4:o.

Den tomtöresafgift, som, med anledning deraf att ifrågavarande byggnad är uppförd å kronan tillhörig mark, blifvit i kongl. brefvet den 30 december 1837 fastställd, åligger det för tiden till och med utgången af år 1894 bolaget att erlägga; men efter denna tid skall tomtöresafgiften, derest densamma ej skulle komma att upphöra, betalas af köparne.

Bolaget åligger jemväl att sjelft vidkännas inkomstbevillning och öfriga utskylder, onera och afgifter af alla slag, som kunna komma att bolaget påföras eller för byggnaden och nyttjanderätten till densamma böra fullgöras och utgå.

Af detta kontrakt äro två exemplar upprättade, af hvilka kontrahenterna å ömse sidor tagit ett hvardera.

Vid kontraktet äro fogade dels utdrag och transsumt af fullmäktiges i riksbanken och i riksgäldskontoret vid gemensamma sammanträden dem emellan hållna protokoll den 24 maj 1888, den 7 och 21 november samt den 5 december 1889, dels ock utdrag af protokoll vid extra bolagsstämma med delegarne i bolaget för butikbyggnaden å Helgeandsholmen den 3 januari 1889 samt af protokoll vid samma delegares ordinarie bolagsstämma den 27 mars 1889 äfvensom af protokoll vid extra bolagsstämma den 14 december 1889. Stockholm den 19 december 1889.

För fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret:

Riksdagshuskomitén

R. Törneblad.
Liss Ol. Larsson.

Edv. Sederholm.
Claës Wersäll.

För bolaget för butikbyggnaden å Helgeandsholmen:

Dess styrelse:

Hans Hildebrand.

Carl Jentzen.

Carl Cervin.

Bevittnas:

F. af Sandberg.

C. R. Troilius.

Af riksdagshuskomitén har jag å bolagets för butikbyggnaden å Helgeandsholmen vägnar, enligt bemyndigande af extra bolagsstämma den 14 december 1889, denna dag uppburit den enligt detta kontrakt bestämda köpeskillingen tvåhundra femtiotusen (250,000) kronor, hvilket härigenom erkännes. Stockholm den 27 december 1889.

CARL JENTZEN.

Bevittnas:

F. af Sandeberg. Sverker Johansson.

Till hvad komitén anført torde fullmäktige ej behöfva lägga annat än redogörelse för byggnadsfondens för riksdags- och riksbankshus ställning vid 1889 års slut:

Fondens tillgångar utgjorde:

å folioräkning i riksbanken innestående	kronor	35,058: 24
riksgäldskontorets 4 procent-obligationer af år 1880	„	913,308: —
dito 3,6 procent-dito af år 1887 å nominelt kronor 3,765,500	„	3,766,982: 50
Stockholms intecknings-garanti-aktiebolags 3½ procent-dito af år 1889 å nominelt 250,000	„	238,750: —
upplupna, icke förfallna räntor	„	11,194: 80
förskott till riksdagshuskomitén, emot framtida redovisning	„	54,000: —
	Summa kronor	5,019,293: 54.

Vid årets slut hade fonden en skuld till riksgäldskontoret af 250,000 kronor, utgörande tillfällig försträckning, som upptagits i och för liqviden af köpskillingen för bazarbyggnaden och hvilken försträckning återbetalts i början af innevarande år, då från statskontoret levererades det fonden tillkommande årsanslaget å 250,000 kronor.

Beträffande den post å kronor 54,000, som är upptagen bland tillgångarna såsom »förskott till riksdagshuskomitén mot framtida redovisning», få fullmäktige, på grund af derom erhållet meddelande från komitén, anmärka, att redovisning för största delen af detta förskott är under de närmaste dagarne att förvänta, hvarefter motsvarande summa kan afföras.

Hvilka byggnadsfondens utgifter varit under 1889 framgår till en del af den redogörelse, riksdagshuskomitén lemnat öfver sina utgifter och inkomster, i det att dessa senare äro utgifter från fonden

Endast en af dessa har icke verkstälts genom komitén, nemligen det belopp af kronor 55,000, som på grund af Riksdagens beslut och kongl. brefvet den 25 oktober 1889 utbetalts i ersättning för förra artilleristallet vid Artilleriplanen och för inlösen af byggnaderna å egendomen n:o 6 i kvarteret Bodarne.

Stockholm den 20 januari 1890.

ALB. ANDERSON.

PER SAMZELIUS.

J. NORDENFALK.

ER. GUST. BOSTRÖM.

EDV. SEDERHOLM.

CLAËS WERSÄLL.

OTTO M. HÖGLUND.

P. R. Rabe.

Riksgäldskontorets balanserade tillgångar och skulder vid
1889 års början och slut.

Riksgäldskontorets balanserade tillgångar och

Den 1 jan.		Debet.	Den 31 dec.
Kronor.		Tillgångar:	Kronor.
		<i>Fordringar för utgifna lån:</i>	
621,725	48	Byggnadslån	597,000: 15.
475,244	66	Tomtregleringslån	567,625: 30.
109,775	26	Lån för hamn- och brobyggnader samt åars upprensning...	13,874: 34.
957,842	01	„ för kanal- och slussanläggningar	888,357: 82.
39,952,345	39	„ „ jernvägsanläggningar..	41,835,735: 44.
4,993	64	„ „ undsättande af de genom 1868 års missväxt nödlidande länen	4,066: 69.
1,628,154	60	Fordran hos odlingslånefonden	2,149,850: 07.
2,059,750	—	Tills vidare förräntade medel...	4,520,750: —
		= 45,809,831: 04. =	50,577,259 81
4,544,708	71	Räntor å förestående lån utbalanseras oförändrade	4,544,708 71
320,280	—	I liquid för försålda 3 $\frac{6}{10}$ % obligationer emottagna obligationer af 1872 års lån med ränta	— — —
—	—	I d:o d:o mottagna depositionsbevis med räntor	161,648 78
46,338	62	Fordran af kongl. statskontoret å 1888 års anslag till riksdags- och revisionskostnader, aflöningar, annuiteter och räntor.....	— — —
2,000,000	—	D:o af d:o för lemnad kassaförstärkning	— — —
7,439,259	26	Fordran af konsortium för öfvertagna obligationer af 1888 års lån	— — —
60,160,417	63	Transport	55,283,617 30

skulder vid 1889 års början och slut.

Den 1 jan.	Kredit.		Den 31 dec.
Kronor.	Skulder:		Kronor.
	<i>Fonderade lån:</i>	<i>Kapital.</i>	
1,312,222 22	1860 års lån emot premieobligationer	1,172,222: 22.	
18,487,900 —	1872 „	— — —	
34,867,200 —	1875 „	34,642,400: —	
21,461,124 80	1878 „	16,921,124: 80.	
113,256,000 —	1880 „	112,167,000: —	
47,731,111 12	1886 „	49,793,333: 34.	
10,000,000 —	1887 „	17,550,500: —	
17,777,777 78	1888 „	26,666,666: 67.	258,913,247 03
	= 264,893,335: 92. =		
	<i>Icke fonderade lån:</i>		
10,125 —	Gamla 5 % lånet	10,125: —	
- 140,889 —	Göta kanals reparationsfond	140,889: —	151,014 —
	<i>Diverse skulder:</i>		
1,005,127 93	För undsättningar vid missväxter eller felslagna skördar afsedda medel	1,014,699: 02.	
67,084 84	Köpeskillingar för försålda mindre kronolägenheter	14,245: 81.	
730 31	Af anvisade medel för inköp af Hallsberg—Motala—Mjölby jernväg	730: 31.	
266,117,293 —	Transport	1,029,675: 14.	259,064,261 03

Den 1 jan.			Den 31 dec.	
Kronor.			Kronor.	
60,160,417	63		55,283,617	30
— —	—	Transport		
		Hos C. J. Hambro & Son i London innestående		
		£ 80,000	1,450,400	—
		Anvisning att inbetalas till von Erlanger & Söhne		
		i Frankfurt am Main, Rmk. 1,160,000	1,030,080	—
		Försträckning till byggnadsfonden för riksdags-		
		och riksbankshus	250,000	—
122,148	95	Jernvägshypoteksfondens behållning	126,791	83
2,810,591	10	Fordran af samma fond	1,926,776	—
2,179,125	07	De konverterade och fonderade lånens liquidations-		
		och amortisementsfonder	2,204,057	95
16,287	34	Fordran af sistnämnda fonder	13,108	83
5,964	51	Förskjutna riksdagskostnader	14,365	13
— —	92	Förskott å anslagen till Riksdagens justitieombuds-		
		man och hans expedition	2,500	92
		<i>I Riksgäldskontorets kassa kontant innestående:</i>		
3,111	98	Förskott till riksdagskostnader	7,507: 03.	
1,205	58	” ” kontorsexpenser vid riks-		
		gäldskontoret	629: 38.	
2,215,539	48	Behållning å riksgäldskontorets folioräkning i	8,136	41
		riksbanken	1,581,523	46
		<i>Kapitalräkningen:</i>		
198,623,033	38	Skulder utöfver tillgångar	198,659,382	11
		<i>Inom linien balanserade tillgångar:</i>		
		105,000: — Brandförsäkringsvärdet af Riks-		
		dagens hus	105,000: —	
266,137,425	94	105,000: — Transport	105,000: —	262,550,739
				94

Den 1 jan.			Den 31 dec.	
Kronor.			Kronor.	
266,117,293	—	Transport	1,029,675: 14.	259,064,261 03
17,624	07	Återstoden af 1887 års anslag för inköp af jernvägen mellan Hudiksvall och Näsvisen	5,624: 07.	
—	—	Till riksgäldskontorets förvalt- ning från kongl. statskontoret öfverlemnad kassabehållning ...	2,450,000: —	
284	99	Å anslaget till Riksdagens biblio- tek	381: 58.	
2,223	88	Å 1889 års annuitetsanslag för 1875 års lån	771: 12.	
—	—	Å samma års ränteanslag för 1887 års $3\frac{6}{10}\%$ lån	27: —	3,486,478 91
<i>Inom linien balanserade skulder:</i>				
150,000: —		Konung Carl XIII:s hemgifts- kapital	150,000: —	
266,137,425	94	150,000: —	Transport 150,000: —	262,550,739 94

Den 1 jan.			Den 31 dec.			
Kronor.			Kronor.			
266,137,425	94	105,000: —	Transport	105,000: —	262,550,739	94
		90,000: —	Bokföringsvärdet af riksgäldskon- torets hus.....	90,000: —		
		8,000,000: —	Allmänahypoteks- bankens grund- fond	8,000,000: —		
		3,000,000: —	Aktiebolaget såg- verksegarnes ga- rantiförenings d:o	3,000,000: —		
		11,195,000: —		Kr. 11,195,000: —		
266,137,425	94			Summa	262,550,739	94

Den 1 jan.			Den 31 dec.			
Kronor.			Kronor.			
266,137,425	94	150,000: —	Transport	150,000: —	262,550,739	94
		100,777: 16.	Lappmarks ecklesiastikfond	100,777: 16.		
		8,000,000: —	Af riksgäldskontoret utfärdade, till allmänna hypoteksbanken aflemnade 4½ % obligationer	8,000,000: —		
		3,000,000: —	Af d:o d:o till sågverksegarnesgarantiförening d:o d:o	3,000,000: —		
		3,536: 88.	Af lånet på 100 år till Trollhätte slussverk	3,536: 88.		
		11,254,314: 04.		Kr. 11,254,314: 04.		
266,137,425	94		Summa	262,550,739	94	